

УДК 784.67(08)

Т. І. Панасюк,
керівник гуртка «Мистецтво слова»,
художній керівник Палацу учнівської молоді Луцької міської ради;

С. В. Вишинська,
керівник гуртків фортепіано та теорії музики Палацу учнівської молоді Луцької
міської ради, керівник народного аматорського колективу професілок України «Сузір'я»

Авторська пісня у вихованні підростаючого покоління

Розкрито актуальність збірника творів керівників гуртків Палацу учнівської молоді, що оспівують розмаїтий світ дитинства, щирість людської душі, красу рідного краю та милозвучність рідної мови, прославляють незламну силу духу патріотів України.

Ключові слова: вірші, музика, пісні, збірка, виховання підростаючого покоління.

Panasiuk T. I., Vyshynska S. V. Author's Song in the Upbringing of the Younger Generation.

The article reveals the relevance of the collection of author's works of the leaders of the circles of the Student's Youth Palace, singing the diverse world of childhood, the sincerity of the human soul, the beauty of the native land and the delight of the native language, glorifying the invincible power of the spirit of the patriots of Ukraine.

Key words: poems, music, songs, collection, upbringing of the younger generation.

Актуальність теми. Коли в Україні відбувається відродження національної культури, пріоритетним завданням діяльності педагогів позашкільця є залучення дітей і підлітків до світової й української класики, народної та сучасної пісні.

Любов до дітей та рідного краю надихнули нас нові авторські пісенні твори. Адже музика і слово про радість і болісні втрати, розуміння та дружбу здатні створити гармонію у думках та вчинках.

Виклад основного матеріалу. Ми, педагоги позашкільного навчального закладу, кожен день спілкуємося з юними талантами, які надихають на цю творчість, створення чогось нового та цікавого. Спостерігаючи за навколишнім світом, природою, дітками, юнаками, та юнками створюємо пісні, яким дають життя виконавці творчих колективів Волині.

Наша давня дружба та тісна співпраця стала духовним поштовхом на створення авторських пісень для дітей та учнівської молоді і подарувала чергову збірку «Пісенний дивограй»^{*}.

З народження у дитини формується любов до музики, мелодики звучання рідної мови, з колисковою матусі передається добро, ласка, любов до навколишнього світу. Роблячи перші кроки, у дітей починають з'являтися перші уподобання: ігри, герої казок та пісень, друзі, інтереси, захоплення, довгоочікувані свята. З часом

формується любов до природи, рідного краю, міста чи села, зароджуються патріотизм.

Любов до дітей, мелодійної української мови надихнули нас написати першу пісню – «Коліскова», яка звучить на телеканалі «Аверс» у «Вечірній казці».

Коліскова

Коліскову – люлі, люлі –

Пісеньку співає мама.

Спи, дитинко, люлі, люлі:

В ніч відкрилась брама.

Приспів:

Зірка в небі – люлі, люлі –

Ясно сяє в ночі.

Спи, малятко, люлі, люлі,

Закривай вже очі.

Хай присниться – люлі, люлі –

Пречудова казка.

Завжди буде хай з тобою

Материнська ласка.

Сон-дрімота – люлі, люлі –

Дивиться в віконце.

Завтра буде – люлі, люлі –

Виглядати сонце.

Приспів:

Спи спокійно, люлі, люлі,

Миле янголятко.

^{*} Див. CD цього номера.

Завтра зробить – люлі, люлі –
Колисочку татко.
Солоденько – люлі, люлі –
Обіймай подушку.
На столі хай завжди будуть
Молочко й ватрушки.
Хай насниться – люлі, люлі –
Зайченя і кролик.
Спить маленьке кошенятко,
Спить навіть соколик.

Приспів: (двічі)
Місяць ясний заглядає
Тихо у віконце.
Спи, малесеньке дитятко,
Спи маленьке сонце.
Люлі, люлі, люлі.

Великий життєвий досвід, набутий у практичній діяльності з дітьми, посприяв створенню низки різножанрових пісень, які увійшли у нашу збірку. В них оспівано красу рідного краю та дитячі настрої.

У пісні «Палац дитинства» звертаємося із закликом стати учасниками багатьох творчих колективів Палацу учнівської молоді та розкриваємо роботу позашкільного навчального закладу через різноманітність гуртків.

Палац дитинства

Сонечко ніжно промінням леліє,
В країні дитинства вирує життя.
Лагідно творчість зернами сіє,
Де зіркою сяє кожне дитя.
Наша країна – Палац дивовижний,
Дзвінко лунає сміх гомінкий,
Тут у навчанні кожен успішний,
Казковий наш світ чарівний.

Приспів:
Наш Палац усюди знають,
Про Палац пісні співають.
Тут народні колективи,
Ігротехніки щасливі.
Буть зразковими не просто,
Хочемо, щоб все збулося.
А як прийде новий ранок,
Заспіває наш «Світанок».
Любий наш друже, зроби перші кроки,
По творчій стежині сміливо ступай.
Здійсни свої мрії, прийди на уроки,
Твори, виступай, танцюй і співай.
В колективах народних, зразкових, звичайних
Ти зможеш знайти свій куточок буття.
І новими фразами в нотному стані,
Друже, вирує життя.

Приспів.

У творах «Напишу листа» і «Подзвони мені» оспівано перші ніжні почуття молодих людей.

Пісня «Напиши листа» передає стан душі молодшої особи, яка закохана. Її використано у п'єсі Олени Патоли «Ромео та Джульєтта на Майдані».

Напишу листа

Коли за вікнами зима і залишаюсь я одна,
Я мрію про свою весну і я до щастя йду.
Коли тривожно на душі, я знов пишу свої вірші
І ніжно падає до ніг сріблястий білий сніг.

Приспів:
Напишу листа, напишу для тебе,
Радість і біда, адресат мій – небо!
Напишу листа, Всесвіт хай читає,
А моя весна пісню заспіває.

Коли холодний дощ іде,
Кораблик по воді пливе,
То ріки, мов гірка сльоза,
А на душі гроза.
Я запалю палкий вогонь
І дотиком своїх долонь
Зігрію душу і вуста,
Знов напишу листа.

Приспів.
Коли розквітнуть всі сади
І птахи прилетять сюди,
Привітно гляне промінець,
Візьму свій олівець.
На аркуш ляжуть всі слова
І вкриється добром земля,
Полине музика свята,
Я напишу листа.

В романсі «О музико!» ми намагались описати красу та значимість цього виду мистецтва.

О музико, ти – світ чарівних звуків,
Ти – сонце, небо і земля,
Твої акорди зустрічі й розлуки
Злітають ввись, то плачуть, як дитя.
О музико, душі моєї струни,
Безмежний всесвіт, бездонний океан.
Ти – муза для пера поета,
Ти – ніжна, як твій нотний стан.

Приспів:
О музико, мінлива, наче осінь,
Щемлива, немов люта зима.
У звуках ти сплітаєш свої коси,
Ти ніжна, як квітуча весна.
Ти лагідна, немов казкове літо,
Ти вічна через тисячі віків.
О, музико, немов Едему квіти,
Ти соловейка ніжний спів.
Романси, вальси, арії, балади
Звучать божественно завжди.
Ти наді мною маєш владу.
О музико, пишу тобі листи.
Ти, як повітря, чиста і прозора,

Народу з кришталевої води.
В мінорі ти звучала вчора,
В мажорі ти лунай завжди!

Приспів.

Значне місце у нашій творчості займають пісні національно-патріотичного характеру, в яких оспівується Волинь, рідне місто, віра в щасливе дитинство, міцна дружба на всій планеті. Це виражено у піснях «Веселка», «Моє місто – Луцьк», «Моя земля», «Про Волинь квітучу», «Діти сонця і землі» та інших. На допомогу викладачам сольфеджіо створено пісню «Музичні інтервали», у якій стисло і доступно описано музичні терміни.

Юні виконавці, які брали для конкурсних програм у свій репертуар низку наших пісень («Лелеки», «Герої Волині», «Веселка», «Моє місто» тощо), виборювали призові місця на всеукраїнських та міжнародних конкурсах. На пісню «Моє місто», яку виконує Анна Климовець, учениця Луцької спеціалізованої школи № 1 режисер Андрій Дмитрук створив яскравий кліп, який має вражаючу кількість переглядів на «Ютубі».

Кілька років тому вихованців вокально-хорового колективу «Перлінка» (керівник Наталія Троцюк) було запрошено на Міжнародний фестиваль-конкурс «Слов'янський вінець», який відбувався у Болгарії. На прохання організаторів фестивалю нами було створено пісню, якою відкривали свято. Вона донині є візиткою цього фестивалю.

Мабуть, і дорослі, і діти люблять новорічно-різдвяні свята, особливо свято Миколая. Тому ми написали твори для новорічних вистав у Палаці учнівської молоді. Це – «Щастинки-золотинки» (вистава «Ковалі щастя»), «З Новим роком!», «На Святого Миколая» (вистава «Стежечки святого Миколая»), які готують вихованці зразкового театрального колективу «Чудодії» (керівник Віктор Луговський).

На превеликий жаль, на життєвому шляху нас чекають не лише світлі події. Теперішньому поколінню довелось пізнати біль гріких втрат героїв, котрі вийшли на Майдан заради справедливості й нині відстоюють незалежність нашої держави у зоні АТО. У новій композиції «Герої Волині», яка представлена в збірці, висвітлюються сумні події сьогодення. Вперше пісня прозвучала у виконанні зразкового вокального ансамблю «Світанок» (керівник Ніна Марценюк).

Заспівали тихо, тихо
Пісню із журбою.
Прилетіло чорне лихо
Птахою чужою.

Вмить погасли ясні очі
Юнаків з Волині
І лежать тепер навіки
В тісній домовині.

Двічі.

Приспів:

А вони життя любили,
Волю і свободу
І служили правдою
Для свого народу.
Україну шанували,
Вірно боронили,
Доки куля ненависна,
Воїнів не вбила.
Затужили гірко-гірко,
Мами заридали,
Бо для них погасла зірка –
Синочків не стало.

Не заб'ються ті серденька
Юнаків Волині,
Лише квітами могили
Рясно вкриті нині.

Сіре небо плаче, плаче,
Рани омиває,
Вороння навколо кричє,
А синів немає.
Заспівали тихо-тихо
Пісню із журбою.
Прилетіло чорне лихо
Птахою чужою.

Приспів:

А вони життя любили,
Волю і свободу
І служили правдою
Для свого народу.
Україну боронили,
Вірно шанували,
І така вже їхня доля,
Щоб їх пам'ятали.

Висновки. Твори, об'єднані у збірці, написано для солістів, дуєтів, вокальних ансамблів і можуть поповнити концертно-педагогічний репертуар шкільних колективів, адже написані для виконання дітьми молодшого та старшого шкільного віку. Матеріал стане у пригоді студентам гуманітарних спеціальностей вищих та середніх навчальних закладів, учителям музичного мистецтва загальноосвітніх та позашкільних установ, викладачам вищих навчальних закладів, допомагаючи збагатити загальний культурно-музичний рівень підростаючого покоління, та усім, небайдужим до української пісенної творчості.

Література

1. Довідник цікавих фактів та корисних знань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dovidka.biz.ua/ivan-drach-biografiya-korotko/>
2. Панасюк Т. Пісенний дивограй : зб. пісень [Текст] / Т. Панасюк, С. Вишинська. – Луцьк : [б. в.], 2015. – 56 с.
3. Панасюк Т. Пісні мого дитинства : зб. пісень [Текст] / Т. Панасюк, С. Вишинська. – Луцьк : [б. в.], 2011. – 22 с.
4. Панасюк Т. Пісні мого дитинства. Част. II : зб. пісень [Текст] / Т. Панасюк, С. Вишинська. – Луцьк : [б. в.], 2012. – 32 с.